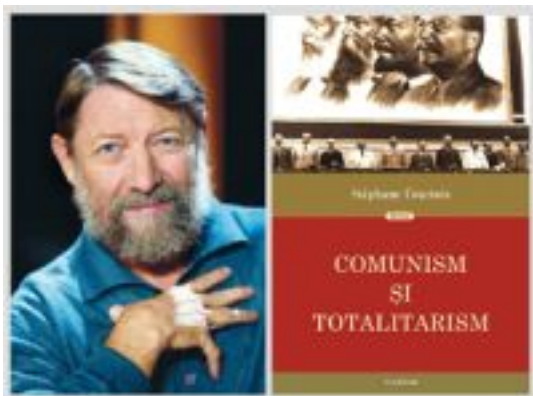

Scris de Dani Godja

Luni, 04 Aprilie 2011 05:33 - Ultima actualizare Luni, 04 Aprilie 2011 07:38

Un nou volum purtand semnatura reputatului istoric francez, cunoscut noua ca rector al Scolii de Vara de la Sighet, Stephane Courtois a fost tradus recent in cadrul colectiei “Historia” de la Polirom. Este vorba despre “Comunism si totalitarism”, o lucrare ce propune, dupa doua decenii de la caderea Zidului Berlinului, noi perspective asupra originii si evolutiei totalitarismului.

In opozitie cu tezele traditionale ale lui Hannah Arendt si George Mosse, care vad radacinile totalitarismului in statul nazist si in cel stalinist, Courtois subliniaza rolul fundamental al lui Lenin si al bolsevismului in aparitia acestui fenomen politic. Pe baza informatiilor extrase din arhivele de la Moscova, el redefineste rolul lui Stalin si natura crimelor in masa comise de regimurile comuniste – asa-numitul “genocid de clasa”, singurul fenomen care poate explica foametea din Ucraina sau asasinatele din Cambodgia. In final analizeaza memoria tragica a comunismului in Europa Centrala si de Est, memoria glorioasa a comunismului in Europa Occidentala – in special in Franta – si memoria paradoxala a URSS-ului in Rusia lui Vladimir Putin care il reabiliteaza pe Stalin. Un capitol special este dedicat dictaturii comuniste din România si crimelor comise in numele acesteia.

“Structura lucrării reflectă evoluția gândirii mele, pe parcursul a zece ani.

Cartea se deschide cu „Lenin, inventatorul totalitarismului”; fără Lenin sau gândirea sa doctrinară, fără organizarea lui revoluționară, fără hotărâtoarea sa trecere la fapte din 1917, nu ar fi existat bolșevismul, acesta nu ar fi preluat puterea la 7 noiembrie 1917, nu s-ar fi creat primul partid-stat comunist. Cu riscul de a-i contrazice pe istoricii marxiști, susținători ai explicației prin structura și conjunctura revoluționară „împrejurările”, aici, rolul individului, al „marelui om”, este de neocolit. Chiar dacă noua documentare distruge mitul „bunului Lenin” –

mult timp opus lui „Stalin cel rău” și prezintă un lider bolșevic extremist, fanatic, crud – pe scurt, inventatorul fenomenului totalitar și al cortegiului său de crime împotriva umanității.

A doua parte este consacrată credinciosului său urmaș, Iosif Stalin, care nu numai că a înțeles natura regimului totalitar instaurat de Lenin, dar l-a și stabilizat și sistematizat, permițând astfel puterii sovietice și sistemului comunist mondial să dăinuie mai mult de trei decenii după dispariția „tătucului popoarelor”.

Această perioadă stalinistă implică, în al treilea rând, aplecarea asupra naturii criminale a regimurilor comuniste. Realizez că acest demers, care se referă atât la domeniul juridic, cât și la cel moral, este respins de către unii colegi. Totuși, mie mi se pare fundamental; cu condiția să se bazeze pe o documentare incontestabilă și bogată, istoricul nu se poate mulțumi cu o abordare pozitivistă destinată să ocolească interogarea valorilor unui fenomen istoric, chiar ale unei întregi epoci. Chiar dacă aceasta problematică deranjează foarte tare – oameni care se reclamă de la un Bine superior au instaurat un Rău absolut – și trimite încă o dată la comparația cu nazismul.

În sfârșit, ampla reînnoire a studierii istoriei comunismului, de 15 ani, nu lasă indiferente societățile contemporane. Deși această reînnoire contribuie la perpetuarea durerii victimelor regimurilor comuniste – în Europa Centrală și de Est, în fosta URSS, în China, în Cambodgia etc. -și le reactivează acestora memoria tragică, ea ranește, în schimb, profund memoria glorioasă a comunismului. Aceasta este încă vie în Europa Occidentală, unde comunismul nu a fost niciodată la putere și unde imaginea lui este asociată cu episoadele de recunoștință în memoria colectivă, ca Frontul popular, antifascismul sau Rezistența – în special în Franța și în Italia. Ea rămâne foarte puternică în Rusia, unde puterea postcomunistă încearcă, inclusiv prin mijloace permise și juridice, să ignore atât tragedia căreia i-a căzut victimă poporul rus, cât și responsabilitatea pe care o are puterea sovietică – deci și urmașii ei – în persecutarea popoarelor „eliberate” de către Armata Roșie și anexate cu forța Uniunii Sovietice, în timpul războiului civil, în timpul alianței Hitler-Stalin din anii 1939-1941 și în anii 1944-1945. Cât despre puterea chineză, aniversarea masacrului din piața Tiananmen din 1989 demonstrează că nu este pregătită să-și asume responsabilitatea. Acest dublu conflict, între istorie și memorie și între memoriile conflictuale, ar trebui să se rezolve cu răbdare, dacă vrem să depășim piața unică și reglementarea comună, pentru a obține o adevărată unitate de spirit în Europa.”, a scris autorul.

Stephane Courtois revine in Romania cu un nou volum: “Comunism si totalitarism”

Scris de Dani Godja

Luni, 04 Aprilie 2011 05:33 - Ultima actualizare Luni, 04 Aprilie 2011 07:38

Stephane Courtois este unul dintre cei mai importanti istorici contemporani ai comunismului. Universitar si cercetator, Courtois este cunoscut in Romania datorita volumelor sale ("Cartea neagra a Comunismului" sau "Dictionarul comunismului"), dar prin participarea constanta la manifestarile organizate de Memorialul Victimelor si al Rezistentei de la Sighetu Marmatiei, fiind rectorul Scolii de Vara de la Sighet. Stephane Courtois va fi prezent la Sighet si la editia din acest an a Scolii de Vara (11-18 iulie).

Volumul "Comunism si totalitarism" va fi lansat la Bucuresti pe 11 iulie, in prezenta autorului.